

Акулов О.Ю., Гуков В. Нові відомості про аскомікотові гриби Карпатського біосферного заповідника // Матеріали наукової конференції «Історичні і сучасні аспекти вивчення біоти Карпат» присвяченої 60-річчю Високогірного біологічного стаціонару Львівського національного університету імені Івана Франка (27–30 липня 2015 р.). – Львів: ЛНУ, 2015. – С. 53-55.

Акулов О.Ю., Гуков В.С.

**НОВІ ВІДОМОСТІ ПРО АСКОМІКОТОВІ ГРИБИ
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА**

кафедра мікології та фітоімунології, Харківський національний університет

ім. В.Н. Каразіна, пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

e-mail: alex_fungi@yahoo.com

Карпати є одним з найбільших осередків мікорізноманіття на території України і здавна привертають до себе увагу мікологів різних країн світу. Незважаючи на це, подальше вивчення грибів цієї території все одно залишається актуальним науковим завданням (Бредлі, Довганич, 2003; Ординець, Надєїна, 2013).

Починаючи з 2010 р. до вивчення різноманіття та екологічних особливостей грибів Українських Карпат долучилися мікологи Харківського Національного університету ім. В.Н. Каразіна. Експедиціями була охоплена низка об'єктів природно-заповідного фонду України, зокрема старовікові ліси та букові праліси Карпатського біосферного заповідника. На території цього заповідника нами було досліджено Угольсько-Широколужанський масив (серпень 2010 р. та липень-серпень 2012 р.), а також Чорногірський масив (червень 2011 р.). Під час збору матеріалу основна увага приділялася двом екологічним групам грибів: ксилотрофам та мікофілам.

Станом на цей час зібрана колекція опрацьована лише частково. Виявлено 149 видів, серед яких 23 знайдені на території України вперше. Список цих видів та короткі відомості про їх субстратні уподобання наведені нижче:

Amblyosporium spongiosum (Pers.) S. Hughes – на плодових тілах *Lactarius spp.* у буковому лісі; *Amorphotheca resinae* Parbery в стадії анаморфи *Hormoconis resinae* (Lindau) Arx et G.A. de Vries – на смолі *Picea abies* (L.) Karst.; *Aphanocladium album* (Preuss) W. Gams – на плодових тілах міксоміцетів; *Aporhytisma urticae* (Fr.) Höhn. в стадії анаморфи *Apomelasmia urticae* (Fr.) Grove – на перезимувалих стеблах *Urtica dioica* L.; *Bionectria byssicola* (Berk. et Broome) Schroers et Samuels – на опалих гілках *Fagus sylvatica* L.; *Byssostilbe stilbigera* (Berk. et Broome) Petch – на плодових тілах міксоміцетів; *Capitotricha rubi* (Bres.) Baral – на сухих стеблах *Rubus spp.*; *Capronia nigerrima* (R.R. Bloxam) M.E. Barr – на стромі *Eutypa spinosa* (Pers.) Tul. et C. Tul. на опалій гілці *Fagus sylvatica* L.;

Cladophialophora chaetospora (Grove) Crous et Arzanlou – на старих піреноміцетах; *Gabarnaudia betae* (Delacr.) Samson et W. Gams (sensu *Oospora lasiosphaeriae* G. Arnaud) – на плодових тілах *Lasiosphaeria hispida* (Tode) Fuckel на деревині *Fagus sylvatica* L.; *Godronia cassandrae* f. *spiraecicola* (Henn.) J.W. Growes – на тоненьких всихаючих гілочках *Spirea* sp.; *Eleutheromyces subulatus* (Tode) Fuckel – на базидіомах шапінкових грибів; *Hyalopeziza millepunctata* (Lib.) Raitv. – на повалених знекорених стовбурах *Alnus incana* (L.) Moench. та *Fagus sylvatica* L.; *Hyalorbilia inflatula* (P. Karst.) Baral et G. Marson – на знекорених гілках та стовбурах різноманітних порід та репродуктивних структурах піреноміцетів; *Hypomyces albidus* Rehm в стадії анаморфи *Cladobotryum sphaerocephalum* (Berk.) Rogerson et Samuels – на плодових тілах *Stereum* spp.; *Lopadostoma fagi* Jaklitsch, J. Fourn. et Voglmayr – на опалих гілочках *Fagus sylvatica* L.; *Nectria nigrescens* Cooke – на засохлих гілках *Fagus sylvatica* L.; *Neobarya parasitica* (Fuckel) Lowen – на перитеціях *Bertia moriformis* (Tode) De Not. на деревині *Fagus sylvatica* L.; *Phragmocephala stemphylioides* (Corda) S. Hughes – на деревині *Fagus sylvatica* L.; *Polydesmia pruinosa* (Berk. et Broome) Boud. – на різноманітних піреноміцетах; *Sarea difformis* (Fr.) Fr. Kuntze – на смолі на живому стовбурі *Picea abies* (L.) Karst.; *Sarea resiniae* (Fr.) Kuntze + анаморфа *Pycnidiella resiniae* (Ehrenb.) Höhn. – на смолі на живому стовбурі *Picea abies* (L.) Karst.; *Scutellinia cejpui* (Velen.) Svrcek – на поваленому гнилому стовбурі *Fagus sylvatica* L.; *Selenosporella gliocladioides* Helfer – на *Eutyra spinosa* (Pers.) Tul. на деревині *Fagus sylvatica* L.; *Tubeufia cylindrothecia* (Seaver) Höhn. – на напіврозкладених знекорених гілках *Fagus sylvatica* L. разом з *Eutyra* sp.; *Xylaria corniformis* var. *obovata* Sacc. – на деревині *Fagus sylvatica* L.

Варто звернути увагу, що вид *Lopadostoma fagi* Jaklitsch, J. Fourn. et Voglmayr був описаний як новий для науки у 2014 р., а ще два види – *Capitotricha fagiseda* Baral nom. prov та *Hyalorbilia fagi* Baral nom. prov. зараз лише описуються як нові для науки.

Автори висловлюють щире подяку колегам Гансу-Отто Баралу (Німеччина), Ги Гарсі (Франція), Бен'яту Жаннеро (Франція), Ендрю Міллеру (США), Гансу-Джозефу Шроерсу (Словенія), Рене Шумахеру (Німеччина), Мішелю Хейро (Франція), Стіпу Хеллеману (Нідерланди) та Волтеру Яклічу (Австрія) за консультативну допомогу при визначенні деяких зразків. Також дякуємо Ординцю О.В., пошукачу кафедри мікології та фітоїмунології ХНУ ім. В.Н. Каразіна, за допомогу у зборі зразків на території Угольсько-Широколужанського масиву заповідника.

ЦИТОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Бредлі У.-Б., Довганич Я. Праліси в центрі Європи: Путівник по лісах Карпатського біосферного заповідника. – Бірменсдорф: WSL, 2003. – 192 с.

Ординець О.В., Надєїна О.В. Різноманіття та екологічні особливості дереворуйнівних грибів Угольсько-Широколужанського масиву Карпатського біосферного заповідника // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Букові праліси та давні букові ліси Європи: проблеми збереження та сталого використання” (Україна, м. Рахів, 16–22 вересня 2013 р.). – Ужгород: КП «Ужгородська міська друкарня», 2013. – С. 256-261.